

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΟΙ ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2021 ΕΩΣ 2023, (Ν.130(I)/2021)

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

ΡΥΘΜΙΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΡΓΩΝ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Η Ανώτερη Διοίκηση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) ασκώντας τις εξουσίες που της παρέχει το άρθρο 9 των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2021 έως 2023 (εφεξής ο Νόμος), εκδίδει το ακόλουθο προσχέδιο Ρυθμιστικής Απόφασης που αφορά την ανάπτυξη έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας για Ηλεκτροπαραγωγή (εφεξής ΑΠΕ-Η) από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου (εφεξής ΑΗΚ).

Η παρούσα Ρυθμιστική Απόφαση θα αναφέρεται ως «Ρύθμιση Ανάπτυξης έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας για ηλεκτροπαραγωγή από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου».

Η Ανώτερη Διοίκηση της ΡΑΕΚ λαμβάνοντας, μεταξύ άλλων, υπόψη:

- Τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής ΣΛΕΕ) και ειδικά του Κεφαλαίου 1 «Κανόνες Ανταγωνισμού» άρθρο 102, σύμφωνα με το οποίο είναι ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά και απαγορεύεται, κατά το μέτρο που δύναται να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, η καταχρηστική εκμετάλλευση από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις της δεσπόζουσας θέσης τους εντός της εσωτερικής αγοράς ή σημαντικού τμήματός της. Η κατάχρηση αυτή δύναται να συνίσταται ιδίως:
 - στην άμεση ή έμμεση επιβολή μη δικαίων τιμών αγοράς ή πωλήσεως ή άλλων όρων συναλλαγής,
 - στον περιορισμό της παραγωγής, της διαθέσεως ή της τεχνολογικής αναπτύξεως επί ζημία των καταναλωτών,
 - στην εφαρμογή άνισων όρων επί ισοδυνάμων παροχών έναντι των εμπορικώς συναλλασσόμενων, με αποτέλεσμα να περιέρχονται αυτοί σε μειονεκτική θέση στον ανταγωνισμό,
 - στην εξάρτηση της συνάψεως συμβάσεων από την αποδοχή, εκ μέρους των συναλλασσόμενων, προσθέτων παροχών που εκ φύσεως ή σύμφωνα με τις εμπορικές συνθήκες δεν έχουν σχέση με το αντικείμενο των συμβάσεων αυτών,
- Την Οδηγία 2019/944 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5^{ης} Ιουνίου 2019 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την τροποποίηση της οδηγίας 2009/72/ΕΕ και ειδικά:
 - Της πρόνοιας Αρ. 84 του Προοιμίου σύμφωνα με την οποία οι ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να έχουν εξουσία να εκδίδουν δεσμευτικές αποφάσεις για τις επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας και να επιβάλλουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις σε επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας που αθετούν τις υποχρεώσεις τους ή να προτείνουν στο αρμόδιο δικαστήριο να τους επιβάλει τέτοιες κυρώσεις. Προς τούτο, οι ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ζητούν σχετικές πληροφορίες από εταιρείες ηλεκτρικής ενέργειας, να κάνουν κατάλληλες και επαρκείς έρευνες και να διευθετούν αντιδικίες. Θα πρέπει επίσης να ανατεθεί στις ρυθμιστικές αρχές η εξουσία να αποφασίζουν, ανεξάρτητα από την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού, τη λήψη κατάλληλων μέτρων που εξασφαλίζουν οφέλη για τους καταναλωτές μέσα από την προώθηση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού που είναι αναγκαίος για την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας,
 - Του Κεφαλαίου II «Γενικοί Κανόνες για την Οργάνωση του Τομέα της Ηλεκτρικής Ενέργειας» άρθρο 3, σύμφωνα με το οποίο τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ίσους όρους ανταγωνισμού βάσει των οποίων οι επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας υπόκεινται σε διαφανείς, αναλογικούς και αμερόληπτους κανόνες, τέλη και αντιμετώπιση, ιδίως όσον αφορά την ευθύνη εξισορρόπησης, την πρόσβαση στις αγορές χονδρικής, την πρόσβαση σε δεδομένα, την αλλαγή προμηθευτή και την τιμολόγηση, καθώς και, όπου αρμόζει, τη χορήγηση αδειών,
- Τις πρόνοιες των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2021 έως 2023 (Ν. 130(I)/2021) και ειδικά:
 - Του άρθρου 2(1), σύμφωνα με το οποίο «κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση» σημαίνει επιχείρηση ηλεκτρικής ενέργειας ή όμιλο επιχειρήσεων ηλεκτρικής ενέργειας, όπου το ίδιο πρόσωπο ή πρόσωπα δικαιούνται, άμεσα ή έμμεσα, να ασκούν τον έλεγχο, και όπου η εν λόγω επιχείρηση ή ο όμιλος επιχειρήσεων ασκούν τουλάχιστον μία από τις δραστηριότητες μεταφοράς ή διανομής, και τουλάχιστον μία από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας,
 - Του άρθρου 4(1)(α), σύμφωνα με το οποίο η ΡΑΕΚ προωθεί, σε στενή συνεργασία με τις ρυθμιστικές αρχές των λοιπών κρατών μελών, την Επιτροπή και τον ACER, μια ανταγωνιστική, ευέλικτη, ασφαλή και περιβαλλοντικά βιώσιμη

εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας εντός της Ένωσης, και αποτελεσματικό άνοιγμα της αγοράς για όλους τους πελάτες και τους προμηθευτές στην Ένωση και εξασφαλίζει κατάλληλες συνθήκες για την αποτελεσματική και αξιόπιστη λειτουργία των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας, λαμβάνοντας υπόψη μακροπρόθεσμους στόχους,

- Του άρθρου 5(1)(α), σύμφωνα με το οποίο η ΡΑΕΚ έχει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα καθήκοντα και αρμοδιότητες: να καθορίζει ή να εγκρίνει, σύμφωνα με διαφανή κριτήρια, τιμολόγια μεταφοράς ή διανομής ή τις μεθοδολογίες τους ή και τα δύο και με την επιφύλαξη των προνοιών της παραγράφου 4 του άρθρου 66 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/944, να ρυθμίζει τις διατιμήσεις των δραστηριοτήτων παραγωγής, προμήθειας και αποθήκευσης ενέργειας, εφόσον αιτιολογημένα διαπιστώνει έλλειψη συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού στο πλαίσιο άσκησης του συνόλου ή συγκεκριμένων κατηγοριών των εν λόγω δραστηριοτήτων ή/και λόγω μεγέθους και θέσης στην αγορά δυνατόν να επηρεάζουν την αγορά στο σύνολό της ή συγκεκριμένες κατηγορίες αυτών των δραστηριοτήτων,
 - Του άρθρου 5(1)(ιε), σύμφωνα με το οποίο η ΡΑΕΚ έχει καθήκον και αρμοδιότητα να παρακολουθεί τον βαθμό και την αποτελεσματικότητα της αγοράς και του ανταγωνισμού σε επίπεδο χονδρικής και λιανικής,
 - Του άρθρου 5(4)(β), σύμφωνα με το οποίο η ΡΑΕΚ έχει αρμοδιότητα να ερευνά τη λειτουργία των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και να αποφασίζει και να επιβάλλει τα κατάλληλα, αναγκαία και αναλογικά μέτρα για την πρόωθηση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού και τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της αγοράς,
 - Του άρθρου 5(12)(α)(ii), σύμφωνα με το οποίο η ΡΑΕΚ ορίζεται ως η αρμόδια αρχή σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/941 και στο πλαίσιο εφαρμογής των Κανονισμών (ΕΕ) 2019/941 και (ΕΕ) 2019/943, καθορίζει το επίπεδο απόδοσης, καθώς και τα μέτρα για την εξασφάλιση υψηλού επιπέδου ασφάλειας του εφοδιασμού με ηλεκτρισμό προκειμένου να διευκολύνει ένα σταθερό επενδυτικό κλίμα, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία ενός διαφανούς και σταθερού ρυθμιστικού πλαισίου,
 - Του άρθρου 9(1)(γ), σύμφωνα με το οποίο η ΡΑΕΚ κατά την εκτέλεση των καθηκόντων και την άσκηση των αρμοδιοτήτων και εξουσιών της, δύναται να εκδίδει δεσμευτικές οδηγίες προς τους συμμετέχοντες στην αγορά για τη ρύθμιση οποιουδήποτε θέματος προβλέπεται στον παρόντα Νόμο, στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1227/2011, στον Κανονισμό (ΕΕ) 2019/941 και στον Κανονισμό (ΕΕ) 2019/943 ή είναι δεκτικό καθορισμού,
 - Του άρθρου 19(4), σύμφωνα με το οποίο η ΡΑΕΚ διασφαλίζει μέσω της λήψης κατάλληλων μέτρων ότι υπάρχουν κατάλληλοι και αποτελεσματικοί μηχανισμοί ρύθμισης, ελέγχου και διαφάνειας, ώστε να αποφεύγεται κάθε κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, ιδίως σε βάρος των καταναλωτών, και κάθε επιθετική συμπεριφορά,
 - Του άρθρου 26(1)(α), σύμφωνα με το οποίο η ΡΑΕΚ η κατασκευή σταθμού παραγωγής ηλεκτρισμού ή της παραγωγής ηλεκτρισμού χωρίς την εξασφάλιση σχετικής άδειας από τη ΡΑΕΚ,
- Το Σχέδιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την πράσινη μετάβαση «Προσαρμογή στον στόχο του 55% (Δέσμη Fit for 55)» όπου στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, με το ευρωπαϊκό νομοθέτημα για το κλίμα η Ευρωπαϊκή Ένωση έθεσε στον εαυτό της τον δεσμευτικό στόχο να επιτύχει κλιματική ουδετερότητα έως το 2050. Αυτό απαιτεί να μειωθούν σε σημαντικό βαθμό, κατά τις επόμενες δεκαετίες, τα σημερινά επίπεδα εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Ως ενδιάμεσο βήμα προς την κλιματική ουδετερότητα, η Ευρωπαϊκή Ένωση αύξησε τη φιλοδοξία της για το κλίμα με ορίζοντα το 2030, δεσμευόμενη να μειώσει τις εκπομπές κατά τουλάχιστον 55% έως το 2030,
 - Τον Κανονισμό 2019/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5^{ης} Ιουνίου 2019 σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας,
 - Τη Ρυθμιστική Απόφαση της ΡΑΕΚ Αρ. 04/2014 (ΚΔΠ 372/2014) «Λειτουργικός Διαχωρισμός Δραστηριοτήτων της ΑΗΚ» και τροποποιήσεις αυτής, ήτοι Ρυθμιστική Απόφαση Αρ. 05/2019 (ΚΔΠ 419/2019) και Ρυθμιστική Απόφαση Αρ. 01/2020 (ΚΔΠ 52/2020),
 - Τη Ρυθμιστική Απόφαση της ΡΑΕΚ Αρ. 01/2015 (ΚΔΠ 164/2015) «Ο Λεπτομερής Σχεδιασμός για διαφοροποίηση του πλαισίου ρύθμισης της λειτουργίας της Αγοράς Ηλεκτρισμού της Κύπρου»,
 - Τη Ρυθμιστική Απόφαση της ΡΑΕΚ Αρ. 01/2017 (ΚΔΠ 34/2017) «περί Εφαρμογής Δεσμευτικού Χρονοδιαγράμματος για την πλήρη εμπορική λειτουργία του νέου Μοντέλου Αγοράς Ηλεκτρισμού»,
 - Τη Ρυθμιστική Απόφαση της ΡΑΕΚ Αρ. 04/2017 (ΚΔΠ 223/2017) «περί Εφαρμογής Μεταβατικής Ρύθμισης στην Αγορά Ηλεκτρισμού της Κύπρου πριν την πλήρη εφαρμογή του νέου Μοντέλου Αγοράς Ηλεκτρισμού»,
 - Τη Ρυθμιστική Απόφαση της ΡΑΕΚ Αρ. 02/2019 (ΚΔΠ 204/2019) «περί Εκπόνησης Εμπειριστατωμένης Τεχνοοικονομικής Μελέτης Επανασχεδιασμού του Συστήματος Μεταφοράς και Συστήματος Διανομής 2021-2030»,

- Τη Ρυθμιστική Απόφαση της ΡΑΕΚ Αρ. 01/2021 (ΚΔΠ 359/2021) «Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού»,
- Το Εθνικό Σχέδιο Διακυβέρνησης για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 15 Ιανουαρίου 2020 με αριθμό απόφασης 88.819 και υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 21 Ιανουαρίου 2020, το οποίο παρουσιάζει ένα αναλυτικό χάρτη πορείας για τα θέματα της Ενέργειας και του Κλίματος για την επίτευξη συγκεκριμένων Ενεργειακών και Κλιματικών στόχων μέχρι το 2030,
- Το Προσχέδιο Ρυθμιστικής Απόφασης της ΡΑΕΚ με θέμα «Ρύθμιση Ανάπτυξης έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας για ηλεκτροπαραγωγή από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου» που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση στις 27 Μαΐου 2022 μέχρι και τις 24 Ιουνίου 2022, καθώς επίσης και τα σχόλια που λήφθηκαν κατά τη δημόσια διαβούλευση,
- Την Ανακοίνωση της ΡΑΕΚ ημερομηνίας 11 Ιουλίου 2022 με θέμα «Προσχέδιο Ρυθμιστικής Απόφασης με τίτλο «Ρύθμιση Ανάπτυξης Έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας για Ηλεκτροπαραγωγή από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου», σύμφωνα με την οποία η σχετική Ρυθμιστική Απόφαση θα εκδοθεί όταν η ΑΗΚ καταθέσει στη ΡΑΕΚ για έγκριση πλάνο το οποίο θα πρέπει να εκπονηθεί από την ΑΗΚ μετά από διαβούλευση με το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, έτσι ώστε να είναι σε αρμονία με τους στόχους του Κράτους που αφορούν:
 - ο την ανταγωνιστική αγορά ηλεκτρισμού στην Κύπρο, και
 - ο την εφαρμογή των προνοιών του Σχεδίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την πράσινη μετάβαση «Προσαρμογή στον στόχο του 55% (Δέσμη Fit for 55),
- Το γεγονός ότι κατόπιν της δημοσίευσης του Προσχεδίου Ρυθμιστικής Απόφασης της ΡΑΕΚ με θέμα «Ρύθμιση Ανάπτυξης έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας για ηλεκτροπαραγωγή από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου», και σε συνέχεια σχετικής αλληλογραφίας και συναντήσεων, καταρτίστηκαν και υποβλήθηκαν στη ΡΑΕΚ:

(α) πλάνο εγκατάστασης συστημάτων παραγωγής ηλεκτρισμού από ΑΠΕ από την ΑΗΚ, και

(β) διαδικασία ανάπτυξης, αδειοδότησης και υλοποίησης συστημάτων παραγωγής ηλεκτρισμού από ΑΠΕ από την ΑΗΚ,

και επίσης λαμβάνοντας υπόψη:

- Το γεγονός ότι από την 1 Ιανουαρίου 2021 έχει ήδη τεθεί σε πλήρη λειτουργία η Μεταβατική Ρύθμιση της Αγοράς Ηλεκτρισμού με τη συμμετοχή σε αυτήν ανεξάρτητων ιδιωτικών επιχειρήσεων στον τομέα της Παραγωγής και της Προμήθειας ηλεκτρισμού σε τελικούς καταναλωτές, σύμφωνα με το ρυθμιστικό πλαίσιο που έθεσε η ΡΑΕΚ με τη Ρυθμιστική Απόφαση Αρ.04/2017 (ΚΔΠ 223/2017) «περί Εφαρμογής Μεταβατικής Ρύθμισης στην Αγορά Ηλεκτρισμού της Κύπρου πριν την πλήρη εφαρμογή του νέου Μοντέλου Αγοράς Ηλεκτρισμού» και την Απόφαση της Αρ. 118/2017 με την οποία καθορίστηκε η λειτουργία της Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού στη βάση λεπτομερών Κανονισμών,
- Το Ρυθμιστικό Πλαίσιο για τον Λειτουργικό Διαχωρισμό των Δραστηριοτήτων της ΑΗΚ όπως αυτός έχει καθοριστεί με τη Ρυθμιστική Απόφαση της ΡΑΕΚ Αρ. 04/2014 (ΚΔΠ 372/2014) «Λειτουργικός Διαχωρισμός Δραστηριοτήτων της ΑΗΚ» και τροποποιήσεις αυτής ήτοι Ρυθμιστική Απόφαση Αρ. 05/2019 (ΚΔΠ 419/2019) και Ρυθμιστική Απόφαση Αρ. 01/2020 (ΚΔΠ 52/2020), όπου η ΑΗΚ έχει λειτουργικά διαχωριστεί σε τέσσερις Βασικές Ρυθμιζόμενες Δραστηριότητες (εφεξής ΒΡΔ) ήτοι, Παραγωγής, Μεταφοράς, Διανομής και Προμήθειας και μίας λειτουργικά χωριστής μονάδας άλλων δραστηριοτήτων,
- Το γεγονός ότι, η ΑΗΚ είναι, με την έννοια του Νόμου, ολοκληρωμένη επιχείρηση, ήτοι κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση αφού δραστηριοποιείται στην Παραγωγή, Μεταφορά, Διανομή και Προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο υπό τις πρόνοιες της παροχής των σχετικών αδειών του άρθρου 25 των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2021 έως 2023 (Ν.130(Ι)/2021) και παράλληλα και οριζόντια ολοκληρωμένη επιχείρηση αφού ασχολείται και με άλλες δραστηριότητες εκτός της ηλεκτρικής ενέργειας,
- Το γεγονός ότι η ΑΗΚ μέχρι σήμερα κατέχει:
 - Άδειες Λειτουργίας συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 1499.5 MW:
 - (α) επτά (7) Άδειες Λειτουργίας σταθμών παραγωγής ηλεκτρισμού με συμβατικά καύσιμα συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 1484 MW,
 - (β) τρεις (3) Εξαιρέσεις από Άδεια Λειτουργίας ΦΒ συστήματος συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 15 MW,

- (γ) τέσσερις (4) Εξαιρέσεις από Άδεια Λειτουργίας ΦΒ συστημάτων συμψηφισμού λογαριασμών συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 0.496 MW,
- Άδειες Κατασκευής (συμπεριλαμβανομένων εξαιρέσεων από άδεια) συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 314,49 MW:
 - (α) μία (1) Άδεια Κατασκευής σταθμού παραγωγής ηλεκτρισμού με συμβατικά καύσιμα συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 160 MW,
 - (β) μία (1) Άδεια και δεκατέσσερις (14) Εξαιρέσεις από Άδεια για κατασκευή ΦΒ συστημάτων για εμπορική χρήση συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 27 MW και 58,8 MW αντίστοιχα,
 - (γ) έξι (6) Άδειες και τέσσερις (4) Εξαιρέσεις από Άδεια για κατασκευή ΦΒ συστημάτων για εμπορική χρήση συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 48 MW και 20 MW αντίστοιχα (στην κοινοπραξία ΑΗΚ - ΙΑΚ Αχερά Ανανεώσιμες Λτδ),
 - (δ) δέκα (10) Εξαιρέσεις από Άδεια για κατασκευή ΦΒ συστημάτων συμψηφισμού λογαριασμών συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 0.69 MW,
- Πέραν των πιο πάνω αδειών, για την περίοδο 2005 μέχρι 2017, χορηγήθηκαν από τη ΡΑΕΚ στην ΑΗΚ οι πιο κάτω Άδειες Κατασκευής συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 205 MW όπου στη συνέχεια ανακλήθηκαν / απορρίφθηκαν, ήτοι:
 - μία (1) αίτηση Άδειας Κατασκευής η οποία χορηγήθηκε από τη ΡΑΕΚ η άδεια το 2005, Αιολικό σύστημα, συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 6 MW, η οποία στη συνέχεια ανακλήθηκε το 2007 μετά από αίτημα της ΑΗΚ,
 - μία (1) αίτηση Άδειας Κατασκευής το 2008, Ηλιοθερμικό σύστημα, συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 50 MW, η οποία απορρίφθηκε το 2012 αφού δεν υποβλήθηκε τεchnοοικονομική μελέτη,
 - μία αίτηση Άδειας Κατασκευής το 2011, συγκεντρωτικό ΦΒ σύστημα (NER300), συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 20 MW, η οποία απορρίφθηκε το 2015 αφού δεν κρίθηκε θετικά από ΝΕΡ300,
 - μία αίτηση Άδειας Κατασκευής (ΑΗΚ-Easy Power) το 2011, Ηλιοθερμικό σύστημα (NER300), συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 25 MW, η οποία απορρίφθηκε το 2015 αφού δεν κρίθηκε θετικά από ΝΕΡ300,
 - μία αίτηση Άδειας Κατασκευής (ΑΗΚ-Hexicon) το 2011, πλωτό Αιολικό σύστημα (NER300), συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 54 MW, η οποία απορρίφθηκε το 2015 αφού δεν κρίθηκε θετικά από ΝΕΡ300,
 - μία αίτηση Άδειας Κατασκευής το 2012, Ηλιοθερμικό σύστημα (NER 300), συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 50 MW, η οποία απορρίφθηκε το 2017 αφού δεν κρίθηκε θετικά από ΝΕΡ300,
- Τις εξελίξεις σχετικά με το έντονο ενδιαφέρον από ιδιωτικές πρωτοβουλίες για κατασκευή και λειτουργία σταθμών παραγωγής ηλεκτρισμού για συμμετοχή τους στις διατάξεις της Ανταγωνιστικής Αγοράς Ηλεκτρισμού, καθώς με βάση τα σημερινά πραγματικά στοιχεία:
 - Βρίσκονται σε συνεχή ένταξη στο ηλεκτρικό σύστημα νέα Φωτοβολταϊκά συστήματα στη βάση των δύο σχεδίων του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας με τελική κατάληξη την ένταξη των έργων στην Ανταγωνιστική Αγορά Ηλεκτρισμού με αναμενόμενη τελική ισχύ περίπου 348 MW,
 - Βρίσκεται σε συνεχή διαδικασία η αδειοδότηση επιπλέον έργων ΑΠΕ-Η, πέραν των πιο πάνω, για ένταξή τους στην επικείμενη Ανταγωνιστική Αγορά Ηλεκτρισμού, ήτοι:
 - (α) Άδειες και Εξαιρέσεις από Άδεια Κατασκευής Φωτοβολταϊκών συστημάτων = 2111,33 MW
 - (β) Άδειες Κατασκευής Ηλιοθερμικών συστημάτων = 165 MW
 - (γ) Άδειες και Εξαιρέσεις από Άδεια Κατασκευής Αιολικών συστημάτων = 72,6 MW,
- Το γεγονός ότι μέχρι τις 16 Ιουνίου 2023, μετά από την υποβολή σχετικών αιτήσεων ενδιαφερομένων προσώπων, η ΡΑΕΚ έχει εκδώσει είκοσι εννιά (29) Άδειες Προμήθειας εκ των οποίων ήδη επτά (7) εξ αυτών, πέραν της ΑΗΚ Προμήθειας, έχουν ενταχθεί στο πλαίσιο της Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού και προμηθεύουν ηλεκτρισμό σε τελικούς πελάτες, κάτι που δεικνύει έντονο ενδιαφέρον από ανεξάρτητους προμηθευτές για δραστηριοποίηση στον τομέα της Προμήθειας ηλεκτρισμού,
- Το γεγονός ότι το Ηλεκτρικό Σύστημα της Κύπρου είναι μικρό και απομονωμένο,
- Τον Δείκτη Συγκέντρωσης της Αγοράς «Herfindahl-Hirschman Index» (εφεξής Δείκτης ΗΗΙ), ο οποίος αναπτύχθηκε από τον Αμερικανό οικονομολόγο Orris C. Herfindahl και τον Γερμανό οικονομολόγο Albert O. Hirschman. Ο Δείκτης ΗΗΙ εφαρμόζεται ευρέως στο δίκαιο του ανταγωνισμού, την αντιμονοπωλιακή νομοθεσία και τη διαχείριση τεχνολογίας. Ο εν λόγω Δείκτης χρησιμοποιείται ευρέως, και υιοθετείται και από τη ΡΑΕΚ, από τον Οργανισμό Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER) και το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Ρυθμιστών Ενέργειας (CEER) όπως για παράδειγμα στις ετήσιες εμπεριστατωμένες εκθέσεις τους με τίτλο “Annual Report on the Results of Monitoring the Internal Electricity and

Natural Gas Markets – Energy Retail Markets and Consumer Protection Volume” (Έκδοση Νοέμβριος 2021). Πιο συγκεκριμένα χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της «συγκέντρωσης της αγοράς» ως ένας δείκτης της ισχύος στην αγορά ή του ανταγωνισμού μεταξύ επιχειρήσεων, και υπολογίζεται ως ακολούθως

$$HHI = (X_1)^2 + (X_2)^2 + (X_3)^2 + \dots + (X_n)^2$$

όπου,

X_n = μερίδιο αγοράς επί της εκατό (%) της επιχείρησης n ,

για αποτέλεσμα,

HHI: 0 – 1500 θεωρείται ουσιαστικός ανταγωνισμός,

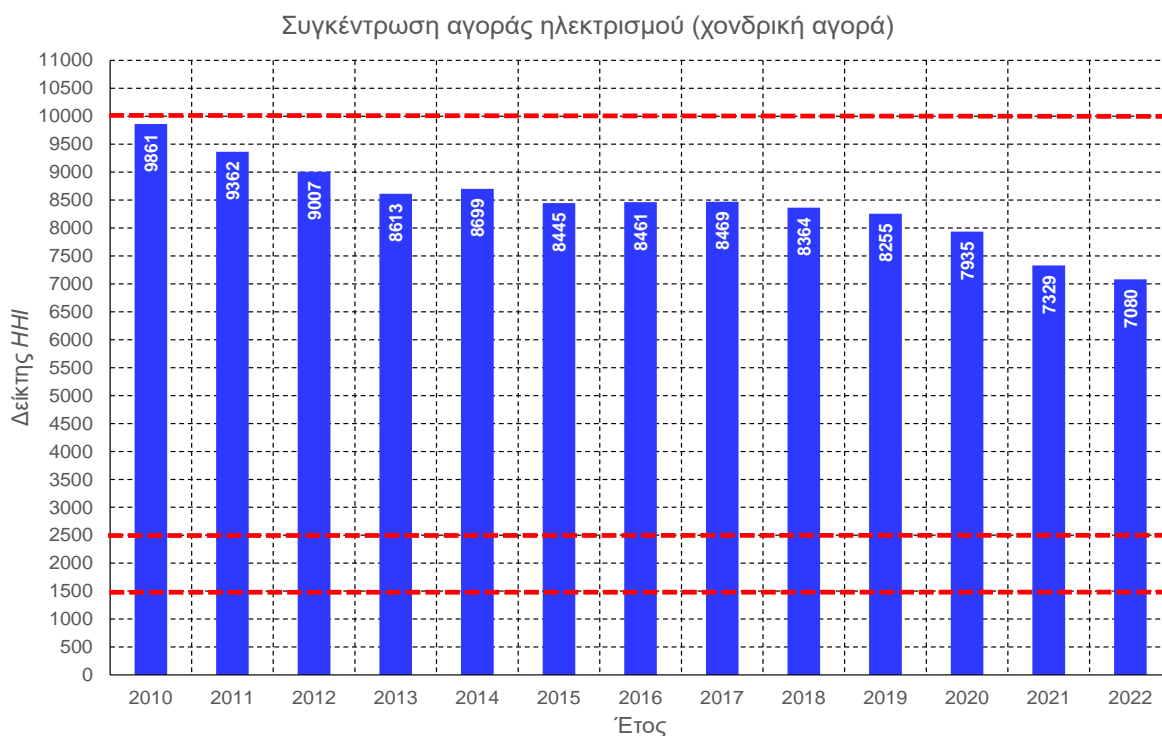
HHI: 1500 – 2500 θεωρείται μέτριος ανταγωνισμός (μερική συγκεντρωμένη αγορά),

HHI: > 2500 δεν μπορεί να θεωρηθεί ανταγωνισμός (εξαιρετικά συγκεντρωμένη αγορά),

HHI = 10000 είναι το απόλυτο μονοπώλιο, ήτοι με μόνο ένα συμμετέχοντα στην αγορά,

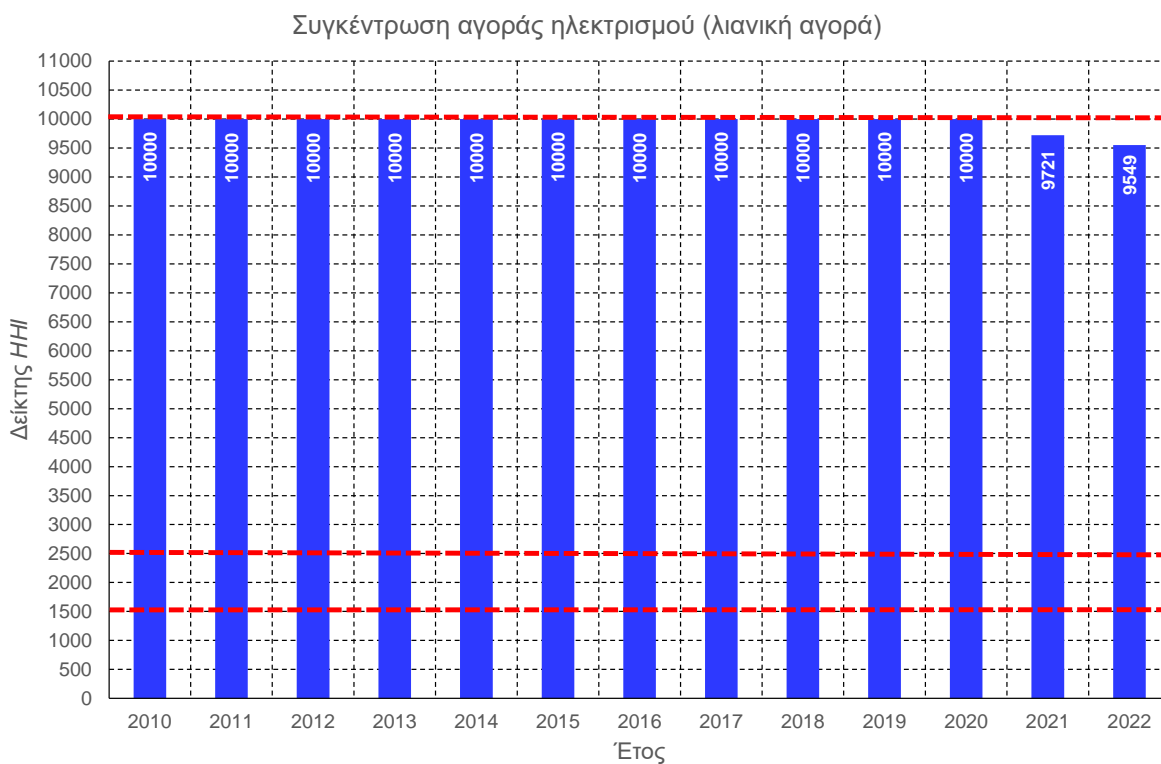
και εκτιμώντας ότι:

- Η ΑΗΚ είναι, στο παρόν στάδιο, εκ των πραγμάτων ουσιαστικά η μεγαλύτερη και η μοναδική κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση ηλεκτρισμού, γεγονός που κατατάσσει τη ΒΡΔ Παραγωγής της ΑΗΚ σε θέση ισχύος στην χονδρική αγορά ηλεκτρισμού το οποίο τεκμηριώνεται με βάση τον ιστορικό Δείκτη HHI χονδρικής αγοράς ηλεκτρισμού Κύπρου:

Στο πιο πάνω διάγραμμα παρουσιάζεται ο ιστορικός Δείκτης HHI χονδρικής αγοράς ηλεκτρισμού της Κύπρου από το 2010 μέχρι και το τέλος του 2022. Από τα εν λόγω πραγματικά στοιχεία ο δείκτης HHI είναι κατά πολύ μεγαλύτερος από το μέσο ορόσημο των 2500 (δεύτερη διακεκομμένη γραμμή) γεγονός που καταδεικνύει ότι η χονδρική αγορά ηλεκτρισμού της Κύπρου παραμένει εξαιρετικά συγκεντρωμένη. Η σταδιακή λειτουργία μονάδων παραγωγής εντός της περιόδου 2010-2019 από ΑΠΕ-Η μέσω των σχετικών σχεδίων του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας με εγγυημένη τιμή (feed in tariff) συνέτεινε σε μία φθίνουσα πορεία του δείκτη HHI. Το 2021 εντάχθηκαν έργα ΑΠΕ-Η στην ελεύθερη χονδρική αγορά ηλεκτρισμού με βάση τις πρόνοιες της Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού που έθεσε η ΡΑΕΚ σε ισχύ από την 1η Σεπτεμβρίου 2017,

- Το ενδιαφέρον από ιδιωτικές πρωτοβουλίες για ένταξή τους στη Μεταβατική Ρύθμιση της Αγοράς Ηλεκτρισμού μείωσε τον δείκτη HHI σε σχέση με τα προηγούμενα έτη κατά 855 μονάδες. Αυτό καταδεικνύει ότι με τη συνεχή συμμετοχή ιδιωτών στη Μεταβατική Ρύθμιση της Αγοράς Ηλεκτρισμού και εν συνεχεία στην Ανταγωνιστική Αγορά Ηλεκτρισμού ο δείκτης HHI θα συνεχίσει να έχει πτωτική τάση. Αυτό όμως προϋποθέτει ταυτόχρονα υποχρεωτική ρυθμιστική παρέμβαση για περιορισμό ή/και σταδιακή συμμετοχή σε έργα ΑΠΕ-Η της επιχείρησης ηλεκτρισμού σε θέση ισχύος δηλαδή της ΒΡΔ Παραγωγή της ΑΗΚ,
- Η ΑΗΚ είναι, στο παρόν στάδιο, εκ των πραγμάτων ουσιαστικά η μεγαλύτερη και η μοναδική κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση ηλεκτρισμού, γεγονός που κατατάσσει τη ΒΡΔ Προμήθειας της ΑΗΚ σε θέση ισχύος στη λιανική αγορά ηλεκτρισμού το οποίο τεκμηριώνεται με βάση τον Δείκτη HHI λιανικής αγοράς ηλεκτρισμού της Κύπρου:

Στο πιο πάνω διάγραμμα παρουσιάζεται ο ιστορικός Δείκτης HHI λιανικής αγοράς ηλεκτρισμού της Κύπρου από το 2010 μέχρι και το τέλος του 2022. Από τα εν λόγω πραγματικά στοιχεία μέχρι και τα τέλη του 2020 η λιανική αγορά ηλεκτρισμού της Κύπρου εντασσόταν στο απόλυτο μονοπώλιο αφού η ΒΡΔ Προμήθεια της ΑΗΚ ήταν ο μοναδικός Προμηθευτής ηλεκτρισμού της Κύπρου. Από το 2021 ο δείκτης HHI παρουσιάζει μείωση λόγω ένταξης στην ελεύθερη λιανική αγορά ηλεκτρισμού ανεξάρτητων Προμηθευτών ιδιωτικής πρωτοβουλίας με βάση τις πρόνοιες της Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού που έθεσε η ΡΑΕΚ σε ισχύ από την 1η Σεπτεμβρίου 2017. Το ενδιαφέρον από ιδιωτικές πρωτοβουλίες για ένταξή τους στη Μεταβατική Ρύθμιση της Αγοράς Ηλεκτρισμού για προμήθεια ηλεκτρισμού είναι ιδιαίτερα μεγάλο αφού ήδη η ΡΑΕΚ έχει εκδώσει είκοσι (27) Άδειες Προμήθειας σε ιδιώτες,

- Με τη συνεχή συμμετοχή ιδιωτών Προμηθευτών στη Μεταβατική Ρύθμιση της Αγοράς Ηλεκτρισμού και εν συνεχεία στην Ανταγωνιστική Αγορά Ηλεκτρισμού ο δείκτης HHI θα συνεχίσει να έχει πτωτική τάση. Αυτό όμως προϋποθέτει ταυτόχρονα υποχρεωτική ρυθμιστική παρέμβαση για περιορισμό ή/και σταδιακή συμμετοχή σε έργα ΑΠΕ-Η της επιχείρησης ηλεκτρισμού σε θέση ισχύος δηλαδή της ΒΡΔ Παραγωγή της ΑΗΚ καθώς αυτό θα επιτρέψει περαιτέρω διείσδυση ιδιωτικών πρωτοβουλιών για ένταξή τους στη Μεταβατική Ρύθμιση της Αγοράς Ηλεκτρισμού από την πλευρά της παραγωγής το οποίο επηρεάζει άμεσα τη περαιτέρω συμμετοχή ιδιωτών Προμηθευτών μέσω των διμερών συμβάσεων που συνάπτουν μεταξύ τους,

- Η Ανταγωνιστική Αγορά Ηλεκτρισμού βασίζεται στο ότι οι δραστηριότητες της παραγωγής και προμήθειας ηλεκτρισμού αποτελούν ανταγωνιστικές δραστηριότητες, δηλαδή δίδεται η δυνατότητα σε ενδιαφερόμενα πρόσωπα, αφού αποκτήσουν τις σχετικές άδειες από τη ΡΑΕΚ, να δραστηριοποιηθούν και να συμμετάσχουν σε ανταγωνιστική βάση στην αγορά ηλεκτρισμού σύμφωνα με το ρυθμιστικό πλαίσιο που θέτει η ΡΑΕΚ, ως ανεξάρτητοι Παραγωγοί ή/και ως ανεξάρτητοι Προμηθευτές ηλεκτρισμού,
- Αν και οι δραστηριότητες της παραγωγής και προμήθειας ανήκουν στο ανταγωνιστικό μέρος της αγοράς ηλεκτρισμού, η ΑΗΚ Παραγωγή ως παραγωγός και η ΑΗΚ Προμήθεια ως προμηθευτής λόγω του ότι κατέχουν, στο παρόν στάδιο, θέση ισχύος στην αγορά ηλεκτρισμού, ρυθμίζονται από τη ΡΑΕΚ,
- Η ομαλή και ορθολογική διείσδυση ΑΠΕ-Η στο ηλεκτρικό σύστημα της χώρας μας αποτελεί ένα από τους πρωταρχικούς στόχους της ΡΑΕΚ διασφαλίζοντας κατά το δυνατόν την ισορροπία μεταξύ της οικονομικά και τεχνικά βέλτιστης ενσωμάτωσης ΑΠΕ-Η στο μίγμα παραγωγής ηλεκτρισμού και τη δημιουργία συνθηκών ανταγωνισμού στη χονδρεμπορική αγορά ηλεκτρισμού με όλα τα οικονομικά οφέλη που συνεπάγονται, λαμβάνοντας πάντοτε υπόψη και την ασφαλή λειτουργία του συστήματος,
- Η ΡΑΕΚ με βάση τις πρόνοιες της εθνικής νομοθεσίας, των σχετικών Ευρωπαϊκών Οδηγιών και Ευρωπαϊκών Κανονισμών οφείλει να λαμβάνει προληπτικά μέτρα προκειμένου να παρασχεθεί ένα πρόσφορο έδαφος για την επίτευξη της δημιουργίας συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού στη χονδρική αγορά ηλεκτρισμού της Κύπρου, μεταξύ των οποίων και η ρύθμιση του τρόπου ή/και του επιτρεπόμενου ορίου εγκατεστημένης ισχύος που η ΑΗΚ θα μπορεί να συμμετέχει στην αγορά ηλεκτρισμού, ώστε προληπτικά να αποτραπεί πιθανή κατάχρηση της θέσης ισχύος της και να διασφαλιστεί ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός στην ανταγωνιστική αγορά ηλεκτρισμού,
- Στο πλαίσιο πλήρους διαφάνειας και ενημέρωσης όλων των ενδιαφερόμενων μερών αναφορικά με την αναμενόμενη ανάπτυξη έργων ΑΠΕ από τον Συμμετέχοντα με τη θέση ισχύος στην αγορά, κρίνεται από τη ΡΑΕΚ προαπαιτούμενο πριν τη λειτουργία της Ανταγωνιστικής Αγοράς Ηλεκτρισμού, ο κάθε ιδιώτης επενδυτής στον τομέα ηλεκτρισμού να έχει ενώπιον του ένα προκαθορισμένο από τη ΡΑΕΚ αναπτυξιακό πρόγραμμα συστημάτων παραγωγής ηλεκτρισμού από ΑΠΕ που θα εφαρμόζει ο Συμμετέχοντας με θέση ισχύος,
- Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, νοουμένου ότι η εγκατάσταση συστημάτων παραγωγής ηλεκτρισμού από ΑΠΕ από την ΑΗΚ συνάδει τόσο με το πλάνο εγκατάστασης όσο και με τη διαδικασία ανάπτυξης, αδειοδότησης και υλοποίησης συστημάτων παραγωγής ηλεκτρισμού από ΑΠΕ από την ΑΗΚ, όπως αυτά έχουν υποβληθεί στη ΡΑΕΚ, κρίνεται ότι θα συντείνει στη επίτευξη των Ενεργειακών και Κλιματικών στόχων της Κύπρου μέχρι το 2030 χωρίς να αποτελεί εμπόδιο στη δημιουργία συνθηκών ανταγωνισμού στη χονδρεμπορική αγορά ηλεκτρισμού,

και ασκώντας τις αρμοδιότητές της δυνάμει του άρθρου 5(4)(β) των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2021 έως 2023,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ

1. Να επιβάλει ως κατάλληλο, αναγκαίο και αναλογικό μέτρο για την προώθηση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού και τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της αγοράς ηλεκτρισμού, τη ρύθμιση της ανάπτυξης έργων ΑΠΕ-Η από την ΑΗΚ για την επόμενη δεκαετία, με τον περιορισμό χορήγησης στην ΑΗΚ Γενικής Άδειας ή/και Αδειών Λειτουργίας ή/και Εξαιρέσεων από Άδεια Λειτουργίας σταθμών παραγωγής ηλεκτρισμού για εμπορικούς σκοπούς από συστήματα ΑΠΕ-Η, ως ακολούθως:

ΕΤΟΣ	ΜΕΓΙΣΤΗ ΣΥΣΣΩΡΕΥΤΙΚΗ ΙΣΧΥΣ ΑΠΕ-Η ΤΗΣ ΑΗΚ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (MW)
2023	30
2024	50
2025	100
2026	150
2027	200
2028	280
2029	360

2030	440
2031	520
2032	600

2. Να κοινοποιήσει τα πιο πάνω μέτρα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και να τα θέσει σε εφαρμογή μετά την έγκρισή τους από την Επιτροπή, ως προνοείται στο εδάφιο (3) του άρθρου 11 των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2021 έως 2023.
3. Η παρούσα Ρυθμιστική Απόφαση τίθεται σε εφαρμογή από την ημέρα δημοσίευσής της στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας.